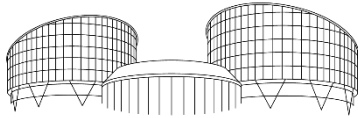

- © [Institutul European din România](#) - Această traducere nu obligă Curtea.
© European Institute of Romania - This translation does not bind the Court.
© Institut européen de Roumanie - Cette traduction ne lie pas la Cour.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Press Unit
Unité de la Presse

Fișă tematică — Romi și nomazi

aprilie 2019

Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Romi și nomazi

„[D]rept rezultat al istoriei lor turbulente și dezdăcinării lor constante, romii au devenit un model tipic de minoritate dezavantajată și vulnerabilă[...] După cum a observat Curtea [Europeană a Drepturilor Omului] în cauzele anterioare, romii necesită așadar o protecție specială” ([D.H. și alții împotriva Republicii Cehe](#), cererea nr. 57325/00, hotărârea Marii Camere din 13 noiembrie 2007, pct. 182).

„[Î]ntrucât [Convenția \[europeană a drepturilor omului\]](#) prevede la art. 14 că este interzisă discriminarea în exercitarea «drepturilor și libertăților recunoscute de Convenție», art. 1 din Protocolul nr. 12 [la Convenție] extinde domeniul de aplicare al protecției la «orice drept prevăzut de lege». Introduce astfel interzicerea generală a discriminării”. ([Sejdić și Finci împotriva Bosniei și Herțegovinei](#), hotărârea Marii Camere din 22 decembrie, pct. 53).

Dreptul la viață și interzicerea tratamentelor inumane ori degradante (art. 2 și 3 din Convenție)

Atacuri asupra satelor rome și distrugerea de case și bunuri

[Moldovan și alții împotriva României \(nr. 2\)](#)

12 iulie 2005

În septembrie 1993, trei romi au fost atacați în satul Hădăreni de un grup mare de săteni neromi care îl includea și pe comandantul poliției locale și mai mulți alți polițiști: unul dintre cei trei bărbați a fost ars de viu, iar ceilalți doi au fost uciși în bătaie de mulțime. Reclamanții pretindeau că poliția a incitat apoi mulțimea să distrugă bunurile altor romi: în total, 13 case de romi din sat au fost complet distruse. Alungați din satul și din casele lor, reclamanții au fost constrânși să trăiască înghesuți și în condiții necorespunzătoare – în beciuri, cotețe de păsări, grajduri. În urma plângerilor depuse de reclamanți, unii dintre ei au primit despăgubiri zece ani mai târziu.

Curtea a declarat că nu avea competența să examineze plângerile reclamanților privind distrugerea caselor și a bunurilor sau evacuarea lor din sat, întrucât aceste evenimente au avut loc în septembrie 1993, înainte de ratificarea Convenției de către România, în iunie 1994. Cu toate acestea, a constatat încălcări în ceea ce privește plângerile legate de condițiile de viață ulterioare ale reclamanților și a observat că originea etnică a reclamanților a fost decisivă pentru durata excesivă și rezultatul procedurilor interne. În special, Curtea a hotărât că:

- **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție;
- a fost încălcat și continua **să fie încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului) din Convenție;
- **nu a fost încălcat art. 6 § 1** (accesul la o instanță) din Convenție;
- **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție din cauza duratei procedurii;

- **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 6 § 1 și art. 8.**

A se vedea, de asemenea: [Moldovan și alții împotriva României \(nr. 1\)](#), hotărârea (soluționare pe cale amiabilă) din 5 iulie 2005; [Lăcătuș și alții împotriva României](#), hotărârea din 13 noiembrie 2012 (privea atacul asupra caselor romilor dintr-un sat, în septembrie 1993, de către un grup de săteni neromi și de către poliția locală, în cursul căruia concubinul, respectiv tatăl reclamantelor a fost omorât din bătaie de mulțime).

[Gergely împotriva României și Kalanyos și alții împotriva României](#)

26 aprilie 2007

Aceste cauze priveau incendierea caselor aparținând sătenilor romi de către populația locală, condițiile precare de viață ale victimelor și incapacitatea autorităților de a preîntâmpina atacul și de a efectua o anchetă penală adecvată, privându-i pe reclamanți de dreptul de a introduce o acțiune civilă în justiție pentru a stabili răspunderea și pentru a recupera prejudiciile.

Curtea a decis **să radieze** cererile **de pe rol**, ca urmare a declarației guvernului român în care acesta a recunoscut că a încălcat art. 3, 6, 8, 13 și 14 din Convenție și s-a angajat să plătească despăgubiri fiecăruia dintre reclamanți, precum și să adopte o serie de măsuri generale care să implice sistemul judiciar, programe educaționale, sociale și în materie de locuințe, precum și programe menite să combată discriminarea romilor în județul în cauză, prin stimularea participării lor la viața economică, socială, educațională, culturală și politică a comunității locale, să sprijine schimbările pozitive în opinia publică în acest sens, precum și să preîntâmpine și să soluționeze conflictele care ar putea genera violențe.

A se vedea, de asemenea: [Tănase și alții împotriva României](#), hotărârea (radiere de pe rol) din 26 mai 2009.

[Costică Moldovan și alții împotriva României](#)

15 februarie 2011 (decizie privind inadmisibilitatea)

Această cauză privea dificultățile de executare¹ – măsuri generale – ale hotărârii [Moldovan și alții împotriva României \(nr. 2\)](#), hotărâre din 12 iulie 2005 (a se vedea supra).

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă**. A observat în special că nu avea jurisdicție să verifice dacă un stat contractant a respectat obligațiile care i-au fost impuse de una din hotărârile Curții.

A se vedea, de asemenea: [Moldovan și alții împotriva României](#), decizie privind inadmisibilitatea din 17 aprilie 2012.

[Burlva și alții împotriva Ucrainei](#)

6 noiembrie 2018

Reclamanții, resortisanți ucraineni de etnie romă, susțineau că au fost forțați să își părăsească locuințele dintr-un sat din regiunea Odessa în urma avertismentelor privind pregătirea unui atac împotriva romilor. Aceștia se plâneau în special de atacul asupra locuințelor lor și afirmau că autoritățile au acționat în complicitate sau cel puțin nu au reușit să prevină sau să ancheteze în mod efectiv atacul.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea domiciliului), **coroborat cu art. 14** (interzicerea discriminării). A hotărât, de asemenea, în ceea ce îi privește pe reclamanții care se aflau la domiciliile lor în momentul producerii evenimentelor în cauză, că au existat două **încălcări ale art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante/lipsa unei anchete efective) din Convenție, **coroborat cu art. 14**. Curtea a observat în special că rolul poliției, care a ales să nu îi protejeze pe reclamanți, dar i-a sfătuit să plece înaintea pogromului – și faptul că aceste evenimente au implicat invadarea și jefuirea caselor reclamanților de către o mare masă mânăată de sentimente împotriva romilor – a fost de natură să constituie un afront față de demnitatea reclamanților suficient de grav încât să fie clasificat drept tratament degradant. În plus, în pofida probelor clare care arătau că atacul vizase membri ai unui anumit grup etnic, a fost anchetat ca fiind o tulburare obișnuită, și nu au existat

¹ În temeiul art. 46 (forța obligatorie și executarea hotărârilor) din Convenție, Comitetul de Miniștri (CM), componenta executivă a Consiliului Europei, supraveghează executarea hotărârilor Curții. Informații suplimentare cu privire la procesul de execuție și privind stadiul de executare în cazurile pendinte de supraveghere înainte de CM pot fi găsite pe site-ul internet al Departamentului pentru executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului. www.coe.int/t/dghl/monitoring/execution/default_EN.asp?

probe că autoritățile ar fi efectuat vreo anchetă asupra posibilității ca motivul infracțiunii să fi fost prejudecățile împotriva romilor.

Cerere pendinte

[Patrama împotriva Ucrainei \(nr. 54476/14\)](#)

Cerere comunicată guvernului ucrainean la 17 decembrie 2015

Această cauză privește afirmația reclamantei potrivit căreia agenți ai statului au fost implicați în distrugerea unei tabere rome în care locuia și că nu s-a efectuat o anchetă efectivă în acest sens.

Curtea a comunicat cererea guvernului ucrainean și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) și art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție și art. 1 (interzicerea generală a discriminării) din Protocolul nr. 12 la Convenție.

Răni provocate prin împușcare în timpul interogării sau al încercării de arestare de către poliție

[Nachova și alții împotriva Bulgariei](#)

6 iulie 2005 (Marea Cameră)

Această cauză privea uciderea rudelor reclamanților, ambii în vârstă de 21 de ani, de către un agent al poliției militare care încerca să îi aresteze. Reclamanții susțineau în special că rudele lor au fost ucise prin încălcarea art. 2 (dreptul la viață) din Convenție ca urmare a deficiențelor din legislație și din practică, care permiteau recurgerea la forță letală fără a fi absolut necesară. În plus, susțineau că prejudecățile și atitudinea ostilă față de persoanele de origine romă au jucat un rol decisiv în evenimentele care au condus la deschiderea focului și faptul că nu a fost efectuată o anchetă adecvată, în temeiul art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție coroborat cu art. 2. Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție în ceea ce privește decesul rudelor reclamanților. De asemenea, a hotărât că **a fost încălcat art. 2**, întrucât autoritățile nu au efectuat o anchetă efectivă asupra deceselor. În ceea ce privește întrebarea dacă faptele care au condus la deces au fost motivate de rasism, îndepărtându-se de abordarea Camerei², Marea Cameră a constatat că nu s-a stabilit că atitudinile rasiste jucaseră un rol în decesul rudelor reclamanților. Prin urmare, a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** din Convenție, **coroborat cu art. 2** sub aspectul său material. În sfârșit, în ceea ce privește întrebarea dacă a existat o anchetă adecvată asupra posibilelor motive rasiste, Marea Cameră a constatat că autoritățile nu și-au respectat obligația de a lua toate măsurile posibile pentru a ancheta dacă discriminarea a jucat sau nu un rol în producerea evenimentelor, prin **încălcarea art. 14, coroborat cu art. 2**, sub aspectul său procedural.

[Guerdner și alții împotriva Franței](#)

17 aprilie 2014

Această cauză privea decesul unui membru al familiei reclamanților, care fusese reținut de poliție și care fusese împușcat de un jandarm în timp ce încerca să evadeze.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție în ceea ce privește cadrul juridic intern care reglementează recurgerea la forță, dar că **a fost încălcat art. 2**, întrucât s-a recurs la forță letală. De asemenea, a constatat că **nu a fost încălcat art. 2** în ceea ce privește ancheta autorităților asupra decesului.

Cauze similare:

[Vasil Sashov Petrov împotriva Bulgariei](#)

10 iunie 2010

[Soare și alții împotriva României](#)

22 februarie 2011

² *Nachova și alții împotriva Bulgariei*, hotărârea (Camerei) din 26 februarie 2004. La 21 mai 2004, guvernul bulgar a solicitat trimiterea cauzei în fața Marii Camere, în temeiul art. 43 din Convenție și art. 73 din Regulamentul Curții. Completul Marii Camere a admis cererea la 7 iulie 2004.

Condiții de primire

[V.M. și alții împotriva Belgiei \(nr. 60125/11\)](#)

7 iulie 2015 – cauză trimisă Marii Camere în decembrie 2015

Această cauză privea condițiile de primire a unei familii de resortisanți sârbi de origine romă care solicitau azil în Belgia. Reclamanții susțineau, în special, că au fost supuși unor condiții inumane și degradante de viață în Belgia, care, printre altele, au cauzat decesul fiicei lor celei mai mari.

Marea Cameră a hotărât **radierea cererii de pe rolul Curții**, în temeiul art. 37 (radierea de pe rol) din Convenție. A constatat în special că reclamanții, care se reîntorseseră în Serbia din proprie voință, nu au menținut contactul cu avocatul lor. Aceștia nu au reușit să informeze Curtea despre locul lor de reședință sau să-i comunice orice alt mijloc de a-i contacta. Cu toate acestea, nu exista nimic care să sugereze că acele condiții precare în care locuiseră reclamanții în Serbia ar fi fost de natură să-i împiedice pe aceștia din urmă să mențină vreo formă de contact cu avocatul lor, eventual prin intermediul unei părți terțe, o perioadă atât de mare de timp. Prin urmare, Marea Cameră a considerat că se poate concluziona că reclamanții și-au pierdut interesul pentru procedură și nu mai intenționau să-și mențină cererea.

Cereri pendinte

[B.G. și alții împotriva Franței \(nr. 63141/13\)](#)

Cerere comunicată guvernului francez la 9 octombrie 2013

Reclamantele, familii compuse din cupluri cu copiii cu vârste cuprinse între un an și 11 ani, susțin în special că actuala lor cazare în regim de urgență în corturi nu respectă cerințele art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, având în vedere, în special, statutul lor de solicitanți de azil și prezența unui număr mare de copii minori.

Curtea a comunicat cererea guvernului francez și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

[Hudorovič împotriva Sloveniei și Novak și alții împotriva Sloveniei \(nr. 24816/14 și 25140/14\)](#)

Cereri comunicate guvernului sloven la 8 octombrie 2015

Această cauză privește acuzațiile potrivit cărora autoritățile interne nu au asigurat reclamanților, membri ai comunității rome, accesul la utilități publice de bază cum ar fi apă potabilă și instalații sanitare, în locuințele lor construite pe terenuri aflate în proprietatea statului în urmă cu mai multe decenii.

Curtea a comunicat cererile guvernului sloven și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție și art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție.

Deces într-o instituție medico-socială

[Centrul de resurse juridice în numele lui Valentin Câmpeanu împotriva României](#)

17 aprilie 2014 (Marea Cameră)

Cauza privea decesul unui tânăr de origine romă – care fusese diagnosticat seropozitiv și care suferea de un handicap mental sever – într-un spital de psihiatrie. Cererea a fost depusă de o organizație neguvernamentală (ONG), în numele acestuia.

Curtea a constatat că, în circumstanțele excepționale ale cauzei, având în vedere gravitatea acuzațiilor, ONG-ului îi era permis să acționeze ca reprezentant al tânărului, chiar dacă organizația nu era ea însăși victima pretinselor încălcări ale Convenției.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, atât pe fond, cât și sub aspect procedural. A constatat în special: că Valentin Câmpeanu a fost plasat în instituții medicale care nu erau dotate să îi asigure tratamentul adecvat pentru starea sa de sănătate; că a fost transferat de la o unitate la alta, fără să se stabilească un diagnostic corect; și că autoritățile nu i-au asigurat tratamentul adecvat cu medicație antiretrovirală. Autoritățile, conștiente de situația dificilă – lipsa de personal, alimentele insuficiente și lipsa încălzirii – din spitalul de psihiatrie unde fusese plasat, i-au pus în mod nerezonabil viața în pericol. Mai mult, nu a existat o anchetă efectivă cu privire la circumstanțele decesului acestuia. Curtea a constatat, de asemenea, **că a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție, **coroborat cu art. 2**, considerând că statul român nu a asigurat un mecanism

adecvat pentru a despăgubi persoanele cu handicap mintal care susțin că sunt victime în temeiul art. 2.

Deces în urma unui atac prin incendiere

Fedorchenko și Lozenko împotriva Ucrainei

20 septembrie 2012

Reclamanții se plâneau în special că cinci dintre rudele lor ar fi decedat într-un incendiu produs asupra casei acestora și că autoritățile statului nu au efectuat o anchetă minuțioasă și efectivă asupra circumstanțelor decesului și implicării majore a poliției în atacul prin incendiere. În plus, susțineau că infracțiunea ar fi avut motive rasiste, din cauza etniei lor rome.

Curtea a constatat că ancheta asupra decesului rudelor reclamanților nu fusese efectivă și a hotărât că **a fost încălcat** sub aspect procedural **art. 2** (dreptul la viață) din Convenție. În continuare, în lipsa unor probe suficiente, a hotărât că **nu a fost încălcat** pe fond **art. 2**. În sfârșit, remarcând în special faptul că nu a existat nicio probă că autoritățile ar fi efectuat o anchetă asupra posibilelor motivații rasiste ale infracțiunii, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 2** sub aspect procedural.

Deces în timpul reținerii de către poliție sau în detenție

Anquelova împotriva Bulgariei

13 iunie 2002

Această cauză privea decesul fiului reclamantei, în vârstă de 17 de ani, în timp ce era reținut de poliție, după arestarea sa pentru tentativă de furt. Reclamanta susținea că fiul său a decedat după ce a fost supus unor rele tratamente de polițiști, că poliția nu i-a asigurat tratament medical adecvat pentru rănilor suferite, că autoritățile nu au efectuat o anchetă efectivă, că detenția fiului său era nelegală, că ea nu a dispus de un recurs efectiv și că a existat o discriminare din cauza originii rome (țigănești) a fiului său.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție în ceea ce privește decesul fiului reclamantei, în ceea ce privește faptul că autoritățile bulgare nu au asigurat la timp asistență medicală și în ceea ce privește obligația statului bulgar de a efectua o anchetă efectivă. În special, a constatat că explicația guvernului bulgar privind decesul fiului reclamantei nu era plauzibilă și că ancheta nu a fost obiectivă și minuțioasă, fapt care a afectat în mod decisiv capacitatea sa de a stabili cauza decesului și pe cei responsabili. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), **a fost încălcat art. 5** (dreptul la libertate și la siguranță) și **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție. În sfârșit, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție: plângerile reclamantei potrivit cărora faptul că polițiștii și autoritățile de anchetă îl catalogau pe fiul său drept rom/țigănos fusese un factor decisiv pentru atitudinea lor iar faptele lor aveau la bază argumente serioase; Curtea nu a reușit, însă, să ajungă la concluzia că proba fusese stabilită dincolo de orice îndoială.

Oqvanova și Choban împotriva Bulgariei

23 februarie 2006

Soțul *de facto* al primei reclamante și fiul celei de-a doua reclamante – resortisantă bulgară de origine etnică romă — a fost arestat, fiind suspectat că a participat la numeroase furturi și tâlhării, și reținut de poliție. A doua zi, în timp ce era interogat, a căzut de la o fereastră situată la etajul al treilea al secției de poliție unde se afla în detenție. A fost dus la spital și a decedat a doua zi. Reclamantele susțineau în special că ruda lor a decedat din cauza reținerii și a tratamentelor aplicate de polițiști în timp ce era reținut și că autoritățile nu au efectuat o anchetă efectivă asupra circumstanțelor care au dus la decesul acestuia. De asemenea, se plâneau că evenimentele incriminate erau rezultatul unor atitudini discriminatorii față de persoanele de origine etnică romă.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție în ceea ce privește moartea rudei reclamantelor, constatând că guvernul bulgar nu a oferit detalii complete legate de decesul acestuia și rănilor apărute în cursul detenției. De asemenea, a hotărât că **a fost încălcat art. 2**, întrucât autoritățile bulgare nu au efectuat o anchetă efectivă asupra decesului. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), **a fost încălcat art. 5** (dreptul la libertate și la siguranță) și **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție. În sfârșit, remarcând în special faptul că probele materiale din dosar nu conțineau

niciun indiciu concret că atitudinile rasiste jucaseră un rol în producerea evenimentelor, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție.

Mižigárová împotriva Slovaciei

14 decembrie 2010

Această cauză privea decesul unui bărbat de etnie romă – soțul reclamantei – în timpul interogării de către poliție. Acesta a fost împușcat în regiunea abdominală cu pistolul de serviciu al locotenentului iar ancheta a concluzionat că victima a luat cu forța pistolul de la locotenent și s-a împușcat.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, constatând că, chiar dacă s-ar fi sinucis, după cum au susținut autoritățile de anchetă, acestea și-au încălcat obligația de a lua măsuri rezonabile pentru a-i proteja sănătatea și starea de bine în timp ce era reținut de poliție. De asemenea, a constatat că **a fost încălcat art. 2** sub aspect procedural, întrucât nu a fost efectuată o anchetă adecvată la nivel național, de natură să stabilească o descriere veridică cu privire la situația în fapt în legătură cu decesul soțului reclamantei. Curtea a hotărât, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 2**. În special, nu a fost convinsă că probele obiective fuseseră suficient de puternice în sine pentru a sugera existența unui motiv rasist al incidentului.

Ion Bălăsoiu împotriva României

17 februarie 2015

Această cauză privea decesul în penitenciar, la vârsta de 18 ani, al unui tânăr de origine etnică romă, care, potrivit tatălui său, a fost rezultatul relelor tratamente la care a fost supus cu două luni mai înainte de polițiști, în timp ce era reținut de poliție.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție. A hotărât, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) în ceea ce privește presupusele rele tratamente, însă a constatat **o încălcare a art. 3** sub aspect procedural în ceea ce privește ancheta autorităților în acest caz. În sfârșit, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3**.

Cauze similare:

Velikova împotriva Bulgariei

18 mai 2010

Klevn și Aleksandrovich împotriva Rusiei

3 mai 2012

Decesul sau dispariția în urma unui accident naval

Randelović și alții împotriva Muntenegrului

19 septembrie 2017

Această cauză privea plângerea potrivit căreia autoritățile muntenegrene nu au efectuat o anchetă promptă și efectivă asupra decesului sau dispariției membrilor familiei reclamantilor. Aceasta din urmă, grup de romi, se îmbarcase pe coasta muntenegreană cu intenția de a ajunge în Italia pe o ambarcațiune care s-a scufundat, în august 1999.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, sub aspect procedural. A constatat, în special, că guvernul muntenegrean nu a justificat durata procedurii penale, care a durat peste 10 ani și 7 luni după ce un nou rechizitoriu fusese emis în 2006. Făcând trimitere la jurisprudența sa, Curtea a subliniat în special că trecerea timpului a erodat în mod inevitabil cantitatea și calitatea probelor disponibile și că apariția unei lipse de diligență pune la îndoială buna-credință a eforturilor de investigare. De asemenea, procedurile de lungă durată au prelungit suferința membrilor familiei. Prin urmare, Curtea a considerat că întârzierile în cauză nu puteau fi considerate compatibile cu obligația care îi revenea statului în temeiul art. 2.

Expulzare

Suleimanovic și Sultanovic și Seidovic și Suleimanovic împotriva Italiei

8 noiembrie 2002 (soluționare pe cale amiabilă)

Această cauză privea expulzarea unor romi și a copiilor minori ai acestora în Bosnia-Herțegovina, unde susțineau că ar fi expuși riscului de a fi persecutați.

Curtea a decis **radierea** cererilor **de pe rol** în urma soluționării pe cale amiabilă potrivit termenilor căreia guvernul italian se angaja să revoce ordinele de deportare, să le permită reclamanților să intre în Italia alături de familiile lor și să le emită permise de ședere din motive umanitare. În plus, guvernul s-a angajat să pregătească un loc de cazare temporar în așteptarea identificării unei soluții permanente astfel încât copiii de vârstă școlară să poată merge la școală și, unuia dintre copiii minori – o fetiță cu sindromul Down, despre care se presupune că a fost supusă unei intervenții chirurgicale cardiace la Roma cu puțin timp înainte de a fi deportați – să i se ofere îngrijirile medicale de care are nevoie.

Sterilizări forțate ale femeilor rome

V.C. împotriva Slovaciei (nr. 18968/07)

8 noiembrie 2011

Reclamanta, de origine romă, a fost sterilizată într-un spital public fără consimțământul ei deplin și informat, atunci când tocmai îl născuse pe cel de-al doilea copil. Aceasta a semnat formularul de consimțământ în timp ce se afla încă în travaliu, fără să înțeleagă semnificația procesului și fără să fie conștientă de caracterul lui ireversibil și după ce a fost avertizată că, dacă va avea al treilea copil, ea însăși sau copilul vor muri. De atunci, ea este respinsă de comunitatea romă și, în prezent divorțată, menționează infertilitatea sa ca fiind unul din motivele separării de fostul soț.

Curtea a constatat că reclamanta trebuie să fi încercat sentimente de frică, de angoasă și de inferioritate din cauza sterilizării sale, precum și a modului în care a trebuit să accepte această intervenție. Intervenția i-a cauzat suferințe fizice și psihologice pentru o lungă perioadă de timp, precum și consecințe nefaste asupra relației cu soțul ei și cu comunitatea romă. Deși nu exista nicio probă că personalul medical a avut intenția de a o supune unor rele tratamente, medicii au dat dovadă de o flagrantă lipsă de respect al dreptului ei de autonomie și la alegere în calitate de pacientă. Prin urmare, sterilizarea sa a fost făcută **cu încălcarea art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție. Curtea a hotărât, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 3** în ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia ancheta cu privire la sterilizare nu a fost adecvată. În sfârșit, Curtea a constatat că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în ceea ce privește lipsa garanțiilor juridice la acel moment, dând o atenție specială sănătății sale reproductive în calitate de femeie romă.

N.B. împotriva Slovaciei (nr. 29518/10)

12 iunie 2012

În această cauză reclamanta susținea că a fost sterilizată fără să-și fi dat consimțământul deplin și informat într-un spital public din Slovacia.

Curtea a hotărât că sterilizarea reclamantei s-a efectuat **cu încălcarea art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție. A hotărât, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 3** din Convenție în ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia ancheta cu privire la sterilizare nu a fost adecvată. În sfârșit, a constatat că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție.

I.G., M.K. și R.H. împotriva Slovaciei (nr. 15966/04)

13 noiembrie 2012

Această cauză privea trei femei de origine romă care se plâneau în special că au fost sterilizate fără consimțământul lor deplin și informat, că ancheta autorităților care a urmat sterilizării nu a fost minuțioasă, corectă sau efectivă și că originea lor etnică a jucat un rol decisiv în momentul sterilizării.

Curtea a hotărât că au existat două încălcări ale art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, în primul rând în ceea ce privește sterilizarea primei și a celei de-a doua reclamante, și, în al doilea rând, în ceea ce privește afirmațiile primei și a celei de-a doua reclamante potrivit cărora ancheta cu privire la sterilizare nu a fost adecvată. În plus, Curtea a constatat că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în ceea ce privește prima și a doua reclamantă și că **nu a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție. În sfârșit, în ceea ce privește a treia reclamantă, Curtea a decis **radierea** cererii **de pe rol**, în temeiul art. 37 § 1 lit. c) din Convenție.

A se vedea, de asemenea:

- [R.K. împotriva Republicii Cehe \(nr. 7883/08\)](#), decizie (radiere de pe rol) din 27 noiembrie 2012
- [G.H. împotriva Ungariei \(nr. 54041/14\)](#), decizie (inadmisibilitate) din 9 iunie 2015

Brutalitatea poliției

Bekos și Koutropoulos împotriva Greciei

13 decembrie 2005

Reclamanții, doi resortisanți greci care aparțin grupului etnic rom, susțineau în special că au fost supuși unor acte de brutalitate din partea poliției în timp ce se aflau în detenție. Aceștia se plâneau, de asemenea, că autoritățile nu au efectuat o anchetă adecvată asupra incidentului și că evenimentele incriminate fuseseră motivate de prejudecăți rasiale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, constatând că vătămările fizice grave la care reclamanții au fost supuși de poliție, precum și sentimentele de teamă, angoasă și inferioritate pe care tratamentul incriminat la care au fost supuși le-au produs, trebuie să le fi cauzat o suferință suficient de gravă pentru ca faptele polițiștilor să fie calificate drept tratamente inumane și degradante. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 3**, în lipsa unei anchete efective privind acuzațiile credibile formulate de reclamanți potrivit cărora fuseseră supuși unor rele tratamente în arest. În continuare, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3**, în ceea ce privește acuzația potrivit căreia atitudinile rasiste au jucat un rol în modul în care au fost tratați reclamanții de către poliție. În sfârșit, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14, coroborat cu art. 3**, întrucât autoritățile nu și-au îndeplinit obligația de a lua toate măsurile posibile pentru a ancheta dacă exista sau nu posibilitatea ca discriminarea să fi jucat un rol în evenimentele în cauză.

Jașar împotriva „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei”

15 februarie 2007

Reclamantul, resortisant macedonean de origine etnică romă, se plâneau în special cu privire la brutalitatea poliției în timpul detenției sale în arestul poliției, în urma unei încăierări într-un bar, și că autoritățile de urmărire penală nu au efectuat o anchetă oficială pentru a identifica și sancționa polițiștii responsabili de relele tratamente la care a fost supus.

Dat fiind că probele care i-au fost prezentate nu au permis Curții să constate dincolo de orice îndoială rezonabilă că reclamantul a fost supus unor rele tratamente fizice și psihice în timp ce era reținut de poliție, Curtea a concluzionat că **nu fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție din cauza relelor tratamente pretinse. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 3**, în lipsa unei anchete efective privind acuzațiile formulate de reclamant potrivit cărora fusese supus unor rele tratamente în arestul poliției.

A se vedea, de asemenea: [Dzeladinov și alții împotriva „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei”](#), hotărârea din 10 aprilie 2008; [Sulejmanov împotriva „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei”](#), hotărârea din 24 aprilie 2008.

Cobzaru împotriva României

26 iulie 2007

Reclamantul susținea că fusese supus unor rele tratamente de către poliție atunci când a mers la secția de poliție locală, în urma unui incident produs în apartamentul prietenei sale. De asemenea, se plâneau că relele tratamente și refuzul autorităților de a efectua o anchetă promptă, imparțială și efectivă asupra acuzațiilor sale au fost cauzate de originea lui romă.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție în ceea ce privește relele tratamente la care a fost supus reclamantul: aceasta a constat că guvernul român nu a stabilit în mod satisfăcător că leziunile reclamantului fuseseră cauzate în alt mod decât prin relele tratamente la care a fost supus în timp ce se afla sub controlul poliției, în secția de poliție, și că leziunile respective fuseseră rezultatul unor tratamente inumane și degradante. Curtea a concluzionat, de asemenea, că autoritățile române nu au efectuat o anchetă corespunzătoare asupra acuzațiilor reclamantului de rele tratamente, **cu încălcarea art. 3**. De asemenea, a constat că reclamantului îi fusese refuzat accesul la un recurs efectiv în ceea ce privește presupusele rele tratamente aplicate de poliție, **cu încălcarea art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție. În sfârșit, Curtea a hotărât că faptul că agenții de aplicare a legii nu au anchetat posibilele motive rasiste ale relelor tratamente aplicate reclamantului, coroborat cu atitudinea lor în cursul anchetei, a constituit o discriminare, **cu încălcarea art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3 și art. 13**.

Petropoulou-Tsakiris împotriva Greciei

6 decembrie 2007

Reclamanta, resortisantă elenă de origine etnică romă, susținea că a fost victima brutalității poliției, care a avut ca rezultat producerea unui avort spontan, și că autoritățile elene nu au efectuat o anchetă adecvată asupra acuzațiilor sale. Aceasta a mai afirmat că originea sa etnică romă a influențat atitudinea și comportamentul autorităților polițienești și judiciare.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție cu privire la presupusele rele tratamente, întrucât probele care i-au fost prezentate nu i-au permis să constate dincolo de orice îndoială rezonabilă că avortul spontan pe care l-a suferit reclamanta ar fi fost rezultatul brutalității poliției. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 3** din Convenție, din cauza lipsei unei anchete efective asupra acuzațiilor reclamantei. În sfârșit, Curtea a hotărât că faptul că autoritățile elene nu au anchetat posibilele motive rasiste din spatele relelor tratamente aplicate reclamantei, coroborat cu atitudinea parțial generală în cursul anchetei, a constituit o discriminare, **cu încălcarea art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3**.

Stoica împotriva României

4 martie 2008

În timpul unui conflict între oficiali și un grup de romi, reclamantul în vârstă de 14 ani, resortisant român de origine romă, ar fi fost bătut de un polițist, în ciuda avertizării cu privire la faptul că tocmai fusese supus unei intervenții chirurgicale la cap. Reclamantul susținea în special că fusese supus unor rele tratamente de către poliție și că ancheta ulterioară asupra incidentului a fost inadecvată. De asemenea, se plângea că relele tratamente și decizia de neîncepere a urmăririi penale împotriva polițistului care îl bătuse a fost motivată de prejudecăți rasiale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, atât sub aspect substanțial, cât și procedural: pe de o parte, a constatat că autoritățile române nu au efectuat o anchetă corespunzătoare asupra acuzațiilor reclamantului de rele tratamente; pe de altă parte, România nu a stabilit în mod satisfăcător că leziunile reclamantului au fost cauzate în alt mod decât prin relele tratamente aplicate de polițiști; a constatat că leziunile reclamantului au fost rezultatul unor tratamente inumane și degradante și că nu a fost efectuată o anchetă corespunzătoare. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3**: nici procurorul responsabil de ancheta penală, nici guvernul român nu au putut prezenta niciun argument pentru a demonstra că incidentul a fost neutru din punct de vedere rasial; dimpotrivă, probele indică faptul că polițiștii au avut un comportament motivat în mod clar de rasism.

Adam împotriva Slovaciei

26 iulie 2016

Această cauză privea acuzațiile unui tânăr rom în vârstă de 16 ani că a fost palmuit peste față în timp ce era interogată de poliție despre o tâlhărie și că ancheta în legătură cu acest fapt a fost inadecvată.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție în ceea ce privește acuzația reclamantului că a fost palmuit peste față în timp ce se afla în arestul poliției și că **a fost încălcat art. 3** în ceea ce privește plângerea sa despre ancheta inadecvată asupra acuzațiilor sale de rele tratamente. În ceea ce privește fondul acuzațiilor reclamantului că ar fi fost palmuit peste față de polițiștii care îl interogau, Curtea a observat mai multe elemente care puneau la îndoială afirmațiile sale și a considerat că era plauzibil, astfel cum a susținut guvernul slovac, ca leziunea pe care o avea – maxilarul superior inflammat – să fi fost produsă în timp ce se opunea arestării (după cum arătau probele). Cu toate acestea, în ceea ce privește ancheta asupra presupusei palmuiri, se pare că, în loc să ancheteze din oficiu acuzațiile reclamantului, autoritățile au transferat această sarcină în seama reclamantului. Se pare că autoritățile nici nu au luat nicio măsură ca să elimine neconcordanțele în ceea ce privește diferitele versiuni cu privire la inflamația pe care o prezenta reclamantul la nivelul maxilarului superior, să interogheze sau să examineze în contradictoriu anumiți martori, inclusiv polițiștii acuzați și medicul care l-a tratat pe reclamant în momentul în care a fost pus în libertate, sau să organizeze o confruntare directă între acesta și polițiști. Într-adevăr, ținând seama de natura sensibilă a situației romilor în Slovacia la momentul faptelor, Curtea a concluzionat că autoritățile nu au făcut tot ceea ce era de așteptat din partea lor pentru a ancheta acuzațiile reclamantului de rele tratamente.

A se vedea, de asemenea, cu privire la minori: [Stefanou împotriva Greciei](#), hotărârea din 22 aprilie 2010 (Curtea a hotărât ca a fost încălcat art. 3 din Convenție în ceea ce privește rele tratamente aplicate de poliție); [Marinov împotriva Bulgariei](#), hotărârea din 30 septembrie 2010 (Curtea a hotărât că nu a fost încălcat art. 3 din Convenție în ceea ce privește acuzațiile de rele tratamente).

[Lingurar și alții împotriva României](#)

16 octombrie 2018

Această cauză privea două operațiuni ale poliției în cadrul comunității rome din Pata Rât pentru localizarea unor indivizi suspectați de furt. Reclamantii se plâneau în special de faptul că au fost supuși unor rele tratamente de către agenții statului și că nu a fost efectuată nicio anchetă efectivă cu privire la plângerea lor. De asemenea, au susținut că au fost discriminați ca urmare a originii lor etnice.

Curtea a hotărât că a existat o **încălcare** atât sub aspect material, cât și procedural **a art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție în privința a doi reclamantii, constatând că utilizarea forței de către poliție împotriva acestora a fost excesivă și nejustificată având în vedere circumstanțele. Primul reclamant fusese trântit la pământ de către un ofițer de poliție, iar al doilea fusese lovit cu un baston, deși nu opunea rezistență și a fost imobilizat de doi ofițeri de poliție. Curtea a considerat că aceste acte de brutalitate erau menite să genereze sentimente de teamă, angoasă și inferioritate care puteau umili și înjosi persoana. Curtea a hotărât, de asemenea, că **nu a existat o încălcare** sub aspect material **a art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3**. A hotărât, cu toate acestea că **a existat o încălcare** sub aspect procedural **a art. 14, coroborat cu art. 3**. În această privință, a observat în special că autoritățile nu au efectuat nicio anchetă pentru a verifica dacă acțiunile poliției în privința cărora se plângea primul reclamant au fost necesare, având în vedere comportamentul acestuia sau eventuala sa rezistență. Ancheta privind acuzațiile formulate de al doilea reclamant a durat mai mult de opt ani. În sfârșit, fără a accepta că a existat un motiv rasist pentru comportamentul poliției în cursul operațiunii, Curtea a considerat că ancheta autorităților în privința acuzațiilor de rasism ale reclamantilor nu a fost suficient de aprofundată.

[Lingurar împotriva României](#)

16 aprilie 2019 (hotărârea Comitetului)

Această cauză privea un raid efectuat în 2011 de 85 de polițiști și jandarmi în comunitatea romă din Vâlcele (România). Familia reclamantă s-a plâns că a fost supusă unor rele tratamente de către poliție, că ancheta privind acuzațiile lor a fost inefectivă și că justificarea de către autorități a raidului a fost una rasistă.

Curtea a hotărât că **a existat o încălcare a art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție în ceea ce privește relele tratamente la care a fost supusă familia reclamantului în timpul raidului și **două încălcări ale art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3**, întrucât intervenția a fost motivată rasial și ancheta în această privință a fost inefectivă. A constatat în special că nu a existat nicio justificare pentru folosirea disproporționată a forței în cursul raidului efectuat în locuința familiei reclamantului, care le-a cauzat răni care au necesitat tratament în spital. De asemenea, a observat că reclamantii nu erau înarmați și nu fuseseră niciodată acuzați de vreo infracțiune săvârșită cu violență, în timp ce cei patru jandarmi care au intervenit în locuința acestora fuseseră foarte bine instruiți pentru o intervenție rapidă. De asemenea, Curtea a considerat că reclamantii fuseseră vizați, întrucât autoritățile percepeau comunitatea romă ca fiind în general constituită din infractori. Acest fapt a constituit stabilire de profil etnic și a fost discriminatoriu.

Cauze similare:

[Carabulea împotriva României](#)

13 iulie 2010

[Borbála Kiss împotriva Ungariei](#)

26 iunie 2012

[Ciorcan și alții împotriva României](#)

27 ianuarie 2015

[Boacă și alții împotriva României](#)

12 ianuarie 2016

Gheorghită și Alexe împotriva României

31 mai 2016

M.F. împotriva Ungariei (nr. 45855/12)

31 octombrie 2017

Kovács împotriva Ungariei

29 ianuarie 2019 (hotărârea Comitetului)

Cereri pendinte

A.P. împotriva Slovaciei (nr. 10465/17)

Cerere comunicată guvernului slovac la 21 iunie 2017

Reclamanta, un tânăr rom în vârstă de 16 ani, susține în special că a fost lovit peste față în timp ce era interogată de poliție și că autoritățile elene nu au efectuat o anchetă adecvată asupra acuzațiilor sale.

Curtea a comunicat cererea guvernului slovac și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 3 (dreptul la viață), art. 13 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) și art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție.

X și Y împotriva „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei” (nr. 173/17)

Cerere comunicată guvernului „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei” la 13 iulie 2017

Reclamanții, care sunt de origine romă și erau minori la momentul faptelor, susțin în special că au fost supuși unor rele tratamente de către poliție și că autoritățile interne nu au efectuat o anchetă promptă și efectivă asupra acuzațiilor lor.

Curtea a comunicat cererea guvernului „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei” și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție și art. 1 (interzicerea generală a discriminării) din Protocolul nr. 12 la Convenție.

Atac armat în locuința unei familii rome.

Lakatošová și Lakatoš împotriva Slovaciei

11 decembrie 2018

Acest caz privea atacul armat comis în 2012 de un polițist aflat în afara serviciului în locuința unei familii rome. Cei doi reclamanți din speță, un cuplu căsătorit, au fost grav răniți și trei membri ai familiei acestora au fost uciși. În momentul în care a fost interogată de către poliție, ofițerul de poliție a declarat că se gândise la „o soluție radicală” pentru „a se ocupa” de populația romă. A primit în cele din urmă o sentință redusă de nouă ani de închisoare pe motiv de discernământ diminuat. Decizia a fost adoptată sub forma unei hotărâri simplificate, care nu conținea nicio motivare juridică. Reclamanții se plâneau în principal de faptul că autoritățile slovace nu au efectuat o investigație efectivă pentru a verifica dacă atacul asupra familiei lor a avut conotații rasiste.

Curtea a considerat că a fost **încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, constatând că în speță au existat informații plauzibile de natură să alerteze autoritățile cu privire la necesitatea de a efectua o anchetă asupra unui posibil motiv rasist al atacului. A observat în special faptul că violența rasistă constituie un afront special față de demnitatea umană și necesită o vigoare specială și o reacție fermă din partea autorităților. Cu toate acestea, autoritățile nu au examinat în profunzime indicatorii puternici ai rasismului în speță, cum ar fi frustrarea ofițerului de poliție față de incapacitatea acestuia de a soluționa chestiunile de ordine publică referitoare la romi, astfel cum a sugerat evaluarea sa psihologică. În plus, ofițerul de poliție nu a fost acuzat de o infracțiune motivată rasial, iar procurorul nu a abordat și nu a discutat deloc despre posibilul factor agravant al unui motiv rasist în actul de punere sub acuzare. În plus, instanțele nu au soluționat în niciun fel domeniul limitat de aplicare al anchetei și al urmăririi penale, iar hotărârea simplificată în speță nu conținea nicio motivare juridică pentru a aborda această deficiență. În fapt, în măsura în care reclamanții erau părți civile în cadrul procedurii, acestora nu li s-a admis decât să ridice probleme legate de cererile lor de despăgubire.

Abuzuri și amenințări verbale

R.B. împotriva Ungariei (nr. 64602/12)

12 aprilie 2016

A se vedea mai jos, la „Dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului”.

Acte de violență comise de persoane de drept privat

Șečić împotriva Croației

31 mai 2007

Reclamantul, care era de origine romă, a fost atacat de doi bărbați neidentificați în timp ce strângea fier vechi, în aprilie 1999. Aceștia l-au bătut cu scânduri de lemn și au proferat injurii rasiste, în timp ce alți doi bărbați priveau. Poliția a sosit la scurt timp, a interogat persoanele prezente la locul faptei și a încercat să-i găsească fără succes pe atacatori. Reclamantul susținea, în special, că autoritățile naționale nu au efectuat o anchetă serioasă și minuțioasă asupra atacului rasist și că a suferit o discriminare pe baza originii sale rome.

Ținând seama de toate probele care i-au fost prezentate și argumentele invocate de părți, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că faptul că autoritățile statului nu au făcut progrese în cauză și nu au obținut probe concrete în vederea identificării și arestării atacatorilor o perioadă mare de timp demonstrează că ancheta nu a îndeplinit cerințele art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Prin urmare, a hotărât că **a fost încălcat art. 3**, în ceea ce privește lipsa unei anchete efective. De asemenea, Curtea a constatat că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3**, din următoarele motive: atacatorii reclamantului erau suspectați de apartenență la un grup de skinheads, și era în natura unor astfel de grupuri ca modul lor de a se comporta să fie guvernat de o ideologie extremistă și rasistă; în consecință, știind că atacul a fost probabil motivat de ura pe motive de etnie, poliția nu ar fi trebuit să permită ca ancheta să treneze peste șapte ani fără a întreprinde măsuri serioase pentru a identifica și urmări în justiție pe cei responsabili.

Angelova și Iliev împotriva Bulgariei

26 iulie 2007

Reclamanții, mamă și fiu, se plâneau că fiul, respectiv fratele acestora fusese ucis din motive rasiste de 7 adolescenți, și de faptul că autoritățile bulgare nu au anchetat și urmărit penal ulterior pe cei responsabili.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție sub aspect procedural, constatând că autoritățile bulgare nu și-au îndeplinit obligația care le revenea, în temeiul art. 2, de a ancheta decesul rudei reclamanților cu promptitudinea, celeritatea și energia care se impuneau, având în vedere motivele rasiste ale atacului și necesitatea de a menține încrederea grupurilor minoritare în capacitatea autorităților de a le proteja față de amenințarea violenței rasiste. În plus, constatând în special prejudecățile și violențele larg răspândite împotriva romilor în perioada în cauză și necesitatea de a reafirma în mod continuu condamnarea rasismului de către societate și de a menține încrederea minorităților în capacitatea autorităților de a le proteja de amenințarea violenței rasiste, Curtea a constatat că autoritățile nu au reușit să facă distincția necesară, față de alte infracțiuni, nemotivate rasial, ceea ce a constituit un tratament nejustificat incompatibil cu art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție. Prin urmare, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14, coroborat cu art. 2**.

Bečanović împotriva Croației

25 iunie 2009

Reclamantul se plâneau că, în urma unui atac violent împotriva sa, autoritățile interne nu au efectuat o anchetă efectivă și urmărirea penală care se impuneau. De asemenea, susținea că atât atacul, cât și procedura care a urmat au demonstrat că fusese discriminat din cauza originii sale rome.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, constatând că practicile adoptate de autoritățile croate nu au protejat în mod adecvat reclamantul de un act de violență gravă și, alături de modul în care au fost puse în aplicare mecanismele de drept penal în speță, au fost defectuoase. Curtea a hotărât, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3**, în lipsa unor probe că atacul fost motivat de rasism. Circumstanțele cauzei au relevat faptul că reclamantul și

atacatorii săi aparțineau în realitate aceluiași cerc de prieteni, și nu a existat niciun indiciu că rasa sau originea etnică a reclamantului a jucat vreun rol în incident.

[Koky și alții împotriva Slovaciei](#)

12 iunie 2012

Reclamanții erau 10 resortisanți slovaci de origine etnică romă. În februarie 2002, mai mulți bărbați înarmați cu bâte de baseball și bare de fier, având un limbaj rasist, se pare că le-ar fi atacat tabăra, în urma unui incident într-un bar, atunci când o chelneriță neromă a refuzat să servească băutura unui bărbat rom. Reclamanții susțineau că au fost supuși la rele tratamente și afirmau că autoritățile slovace nu au efectuat o anchetă promptă, imparțială și efectivă asupra atacului.

Curtea a hotărât că nu se putea considera că ancheta asupra incidentului din tabăra în care locuiau reclamanții a fost efectivă, **cu încălcarea art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție. A constatat în special că autoritățile nu au făcut tot ceea ce era de așteptat din partea lor pentru a ancheta incidentul, în special ținând seama de conotațiile sale rasiste.

[Škorjanec împotriva Croației](#)

28 martie 2017

În iunie 2013, doi bărbați au proferat injurii rasiste împotriva partenerului reclamantei pe baza originii sale rome, înainte de a-l ataca atât pe acesta, cât și pe reclamantă. Cei doi atacatori au fost urmăriți penal și condamnați pentru acuzații care includeau infracțiuni motivate de ură împotriva partenerului reclamantei. Cu toate acestea, bărbații nu au fost acuzați pentru infracțiuni de natură rasială împotriva reclamantei. Autoritățile i-au respins plângerea legată de producerea unei infracțiuni motivate de ură, constatând că nu exista niciun indiciu că bărbații o atacaseră din cauza urii față de romi, întrucât reclamanta nu este de origine romă. Reclamanta s-a plâns Curții de lipsa unui răspuns procedural efectiv din partea autorităților croate în legătură cu un act de violență împotriva sa motivat rasial.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) sub aspect procedural, **coroborat cu art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, constatând că autoritățile croate nu și-au îndeplinit obligațiile care le reveneau temeiul Convenției atunci când au respins plângerea penală a reclamantei fără a efectua o anchetă suplimentară înainte de a pronunța o decizie. Curtea a observat în special că, în temeiul jurisprudenței Convenției, o persoană poate fi victima unei infracțiuni violente motivate de ură nu numai atunci când este ea însăși atacată pentru că are o anumită caracteristică — ci și atunci când este atacată pentru că are sau se presupune că are legătură cu o altă persoană care are (sau este percepută ca având) respectiva caracteristică. Statele au obligația să recunoască ambele tipuri de infracțiuni drept infracțiuni motivate de ură, și să le ancheteze în consecință. Totuși, în acest caz, autoritățile croate nu au luat în mod repetat măsurile necesare pentru a clasifica violența împotriva reclamantei drept posibilă infracțiune motivată de ură.

Cauze similare:

[Seidova împotriva Bulgariei](#)

18 noiembrie 2010

[Dimitrova și alții împotriva Bulgariei](#)

27 ianuarie 2011

[Balázs împotriva Ungariei](#)

20 octombrie 2015

[Alković împotriva Muntenegrului](#)

5 decembrie 2017

Cerere pendinte

[J.I. împotriva Croației \(nr. 35898/16\)](#)

Cerere comunicată guvernului croat la 2 noiembrie 2017

Reclamanta, de origine romă, se plânge în special că autoritățile interne nu au protejat-o împotriva intimidărilor la care fusese supusă de tatăl său, care executa o pedeapsă privativă de libertate pentru infracțiunea de viol în formă continuată.

Curtea a comunicat cererea guvernului croat și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) și art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție.

Interzicerea sclaviei și a muncii forțate (art. 4 din Convenție)

M. și alții împotriva Italiei și Bulgariei (nr. 40020/03)

31 iulie 2012

Reclamanții, având origine romă și cetățenie bulgară, s-au plâns de faptul că, după ce au sosit în Italia pentru a-și găsi locuri de muncă, fiica lor a fost reținută de persoane particulare sub amenințarea armelor, a fost forțată să muncească și să fure și abuzată sexual de o familie de romi dintr-un sat. Au pretins, de asemenea, că autoritățile italiene nu au anchetat în mod adecvat evenimentele.

Curtea a declarat **plângerile** reclamanților **în temeiul art. 4** (interzicerea sclaviei și a muncii forțate) **inadmisibile** (vădit nefondate). A constatat că nu au existat probe care să susțină plângerea legată de traficul de persoane. Cu toate acestea, a constatat că autoritățile italiene nu au examinat efectiv plângerea reclamanților potrivit căreia fiica lor, minoră la momentul faptelor, fusese bătută în mod repetat și violată în vila în care era sechestrată. În consecință, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, sub aspect procedural. În sfârșit, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 3** din Convenție în ceea ce privește măsurile luate de autoritățile italiene pentru eliberarea primei reclamante.

Dreptul la libertate și la siguranță (art. 5 din Convenție)

Çonka împotriva Belgiei

5 februarie 2002

A se vedea mai jos, la rubrica „Interzicerea expulzării colective a străinilor”.

Seferovic împotriva Italiei

8 februarie 2011

Această cauză privea în principal legalitatea detenției unei femei din Bosnia și Herțegovina, de origine etnică romă, în așteptarea expulzării sale din Italia. Expulzarea și detenția anterioară expulzării fuseseră dispuse la câteva săptămâni după ce născuse un copil (care ulterior a decedat în spital), în ciuda faptului că legislația italiană interzice expulzarea unei femei în termen de șase luni de la momentul unei nașteri. Reclamanta se plânga că detenția sa în centrul de cazare temporară fusese ilegală și că nu a avut la dispoziție mijloace în temeiul dreptului italian prin care să obțină o reparație.

Curtea a hotărât că **au fost încălcate art. 5 § 1 lit. (f) și art. 5 § 5** (dreptul la libertate și la siguranță) din Convenție. În ceea ce privește pretinsa nelegalitate a detenției reclamantei, a constatat că autoritățile italiene, care cunoșteau faptul că născuse, nu aveau competența să o plaseze pe reclamantă în detenție. În continuare, în ceea ce privește pretinsa lipsă a unor mijloace prin care să obțină reparații pentru detenția ilegală, Curtea nu putea decât să observe că nu exista nicio dispoziție în dreptul italian care să-i permită reclamantei să solicite despăgubiri autorităților interne pentru detenția sa ilegală.

Dreptul la un proces echitabil (art. 6 din Convenție)

K.H. și alții/Slovacia (nr. 32881/04)

28 aprilie 2009

A se vedea mai jos, la „Dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului”.

Paraskeva Todorova împotriva Bulgariei

25 martie 2010

Reclamanta este membră a comunității rome. Un tribunal districtual a condamnat-o la trei ani de închisoare pentru înșelăciune și a refuzat să suspende pedeapsa. Reclamanta a făcut recurs fără câștig de cauză în fața instanțelor superioare. Reclamanta se plânga că a fost discriminată pe motiv că era membră a minorității rome, având în vedere motivele invocate de instanțele naționale

pentru refuzul de a-i suspenda pedeapsa cu închisoarea. În continuare, susținea că instanțele bulgare nu au fost imparțiale, întrucât au ținut seama de originea ei etnică atunci când i-au stabilit pedeapsa.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării), **coroborat cu art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție. A constatat că reclamanta a fost supusă unei diferențe de tratament bazate pe originea sa etnică, având în vedere motivarea ambiguă a deciziei instanțelor interne de a impune de îndată pedeapsa cu închisoarea. Nu a existat nicio circumstanță obiectivă de natură să justifice această situație. Curtea a subliniat în această privință gravitatea faptelor incriminate și a reamintit că eradicarea rasismului este o prioritate în societățile multiculturale ale Europei și că egalitatea cetățenilor în fața legii bulgare este consacrată în dreptul intern bulgar.

Negrea și alții împotriva României

24 iulie 2018

Acest cauză privea, printre altele, acuzațiile de discriminare indirectă pe motiv de apartenență la grupul etnic rom, în ceea ce privește dreptul la prestații familiale. Reclamanții se plâneau, de asemenea, de durata procedurilor în cauză.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil într-un termen rezonabil) din Convenție și că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție, **coroborat cu art. 6 § 1**. A considerat, în primul rând, că procedurile, care au durat șapte ani și nouă luni, o durată care nu putea fi atribuită complexității cauzei sau comportamentului reclamanților, nu îndeplineau cerința „unui termen rezonabil”. Cu toate acestea, a observat că nu existau în dosar probe tangibile care să dovedească faptul că indivizii din grupul etnic rom au fost mai afectați decât alții și a hotărât că nu a existat un tratament discriminatoriu din partea autorităților. În sfârșit, a observat că, la momentul faptelor, nu exista un recurs efectiv în România pentru a denunța durata excesivă a procedurilor. Cu toate acestea, Curtea a hotărât că plângerea având ca obiect discriminarea persoanelor dintr-un grup etnic rom în exercitarea dreptului acestora la prestații sociale este în mod vădit nefondată în speță și trebuie **respinsă**.

Cerere pendinte

Hysenai împotriva Albaniei (nr. 78961/11)

Cerere comunicată guvernului albanez la 16 noiembrie 2016

Reclamanta, de origine romă, se plânge de faptul că autoritățile nu au informat-o despre evoluția procedurii penale angajate împotriva unor terțe părți care îi incendiaseră locuința, motiv pentru care nu putea iniția o acțiune civilă ca parte vătămată, în temeiul art. 62 din Codul de procedură penală.

Curtea a comunicat cererea guvernului albanez și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil) și art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție.

Dreptul la respectarea vieții private și de familie (art. 8 din Convenție)

Acces la dosare medicale

K.H. și altele împotriva Slovaciei (nr. 32881/04)

28 aprilie 2009

Reclamantele sunt opt femei de origine romă care au fost tratate de către serviciile de ginecologie și obstetrică în două spitale din estul Slovaciei în timpul sarcinii și nașterii. În pofida tentativelor repetate, niciuna dintre reclamante nu a reușit să rămână din nou însărcinată, după ultima lor ședere în spitale, unde au născut prin cezariană. Reclamantele suspectau că motivul infertilității era acela că au fost sterilizate fără știrea lor sau fără a li se cere consimțământul în timpul operațiilor.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, pe motiv că reclamantelor nu li s-a permis să își facă copii ale dosarelor lor medicale. De asemenea, a constatat o încălcare a **art. 6 § 1** (accesul la o instanță) din Convenție, pe motiv că imposibilitatea ca reclamantele sau avocații lor să obțină fotocopii ale dosarelor medicale le-a limitat accesul efectiv la o instanță. În sfârșit, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție, **coroborat cu art. 8**, pe motiv că art. 13 nu garantează o cale de atac care să conteste o lege în sine.

Interzicerea cerșetoriei

Cerere pendinte

[Lăcătuș împotriva Elveției \(nr. 14065/15\)](#)

Cerere comunicată guvernului elvețian la 11 februarie 2016

Reclamantul, resortisant român care aparține comunității rome, a fost amendat cu 500 de franci elvețieni (CHF) pentru cerșit pe străzile Genevei, în temeiul dreptului penal genovez care conține o interdicție absolută în ceea ce privește cerșitul.

Curtea a comunicat cererea guvernului elvețian și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private), art. 10 (libertatea de exprimare) și art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție.

Inspectarea domiciliului

Cerere pendinte

[L.F. împotriva Ungariei \(nr. 621/14\)](#)

Cerere comunicată guvernului ungar la 13 iulie 2017

Reclamantul, care este de origine romă, se plânge că domiciliul său a fost inspectat, aparent fără niciun temei legal, de către o delegație a administrației locale.

Curtea a comunicat cererea guvernului ungar și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea domiciliului) și art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție.

Drepturi parentale

[Barnea și Caldăraru împotriva Italiei](#)

22 iunie 2017

Această cauză privea separarea unei fetițe de 28 de luni de familia sa naturală – resortisanți români care sosiseră în Italia în 2007 și care se stabiliseră într-o tabără romă — pentru o perioadă de șapte ani și plasarea acesteia într-o familie de plasament în vederea adopției sale. Familia reclamantă se plângea în special de îndepărtarea copilului și preluarea acestuia de către autoritățile italiene în 2009, de neexecutarea de către serviciile sociale a hotărârii curții de apel din 2012 prin care s-a dispus un program pentru reunificarea treptată a copilului cu familia în care s-a născut, de plasarea copilului într-o familie substitutivă și reducerea numărului de întâlniri între copil și membrii familiei în care s-a născut.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că autoritățile italiene nu au întreprins eforturi adecvate și suficiente pentru a garanta dreptul reclamanților de a locui împreună cu fetița lor în perioada cuprinsă între iunie 2009 și noiembrie 2016. Curtea a constatat, în primul rând, că motivele invocate de tribunalul pentru minori pentru a refuza revenirea minorei la familia sa și pentru a o declara adoptabilă nu constituiau circumstanțe „extrem de excepționale” care să justifice tăierea legăturilor familiale. Curtea a constatat, în al doilea rând, că autoritățile italiene au executat în mod incorect hotărârea curții de apel din 2012 care dispunea revenirea minorei la familia sa naturală. Astfel, trecerea timpului – consecință a inerției serviciilor sociale în a pune în practică un program de reîntregire a familiei, precum și motivele invocate de tribunalul pentru minori pentru a prelungi plasarea temporară a minorei au reprezentat factori decisivi care au împiedicat revenirea fetiței alături de reclamanți, care ar fi trebuit să aibă loc în 2012.

[Achim împotriva României](#)

24 octombrie 2017

Această cauză privea punerea în plasament a celor șapte copii ai reclamanților – resortisanți români care aparțin grupului etnic rom — pe motiv că respectivul cuplu nu își îndeplinise sarcinile și obligațiile parentale. Reclamanții se plângeau, în primul rând, de punerea în plasament a copiilor lor, faptă pe care o considerau nejustificată, și, pe de altă parte, respingerea de către curtea de apel a cererii lor de revenire a copiilor la familie.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat în special că punerea în plasament temporar a copiilor fusese justificată de motive relevante și suficiente și că autoritățile depuseseră eforturi pentru a proteja interesele acestora, urmărind în același timp un echilibru echitabil între drepturile reclamanților și cele ale copiilor

lor. În această cauză, deciziile adoptate de instanțele interne s-au bazat nu doar pe problemele materiale ale familiei, ci și pe faptul că părinții neglijau starea de sănătate, dezvoltarea educațională și socială a copiilor; autoritățile au adoptat o atitudine constructivă, oferind consiliere părinților cu privire la acțiunile pe care ar trebui să le adopte pentru a-și îmbunătăți situația financiară și aptitudinile parentale; plasamentul copiilor a fost doar temporar, iar autoritățile au luat măsurile care se impuneau pentru a facilita revenirea copiilor la părinții lor, de îndată ce aceștia din urmă au adoptat o atitudine cooperantă și situația lor s-a îmbunătățit.

Jansen împotriva Norvegiei

6 septembrie 2018

Reclamanta, resortisantă norvegiană de origine romă, se plângea de faptul că i s-a interzis accesul la fiica sa, care fusese pusă în plasament și se afla într-o familie adoptivă. Principala motivare oferită de instanțele norvegiene pentru restricțiile aduse dreptului de vizitare a fost pericolul răpirii copilului de către familia reclamantei, ceea ce ar fi fost dăunător copilului, și posibilitatea ca adresa secretă a familiei adoptive să fie dezvăluită.

Curtea a considerat că a fost **încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții de familie) din Convenție, constatând că potențialele consecințe negative pe termen lung asupra copilului de a pierde contactul cu mama sa și obligația pozitivă de a lua măsuri de facilitare a reunificării familiei cât mai curând posibil nu au fost suficient puse în balanță. A observat în special că, potrivit jurisprudenței Curții, este imperativ să fie examinate efectele pe termen lung pe care le-ar putea avea separarea permanentă a unui copil de mama sa naturală. Acest fapt avea o importanță cu atât mai mare cu cât separarea copilului de mama sa ar fi putut duce, de asemenea, la înstrăinarea acesteia față de identitatea sa romă.

Publicații considerate ca aducând insulte comunității rome

Aksu împotriva Turciei

15 martie 2012 (Marea Cameră)

Reclamantul, de origine romă, pretindea că trei publicații subvenționate de guvern (o lucrare academică privind romii și două dicționare) conțin remarci și expresii ce reflectă ostilitatea față de comunitatea romă.

Curtea a reamintit că discriminarea în sensul art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție constă în tratarea diferită a persoanelor aflate în situații comparabile, fără o justificare obiectivă și rezonabilă. Or, reclamantul nu a reușit să construiască un caz care să demonstreze că publicațiile aveau o intenție sau un efect discriminatoriu. Cazul reclamantului nu privea o diferență de tratament și Curtea a decis să examineze cauza doar în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. În cauza reclamantului, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că nici cartea, nici dicționarele nu aduc insulte romilor. A considerat în special că autoritățile turce au luat toate măsurile necesare pentru a respecta obligațiile care le reveneau în temeiul art. 8 pentru a proteja dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private, în calitate de membru al comunității rome. Cu toate acestea, a menționat că ar fi fost de preferat să se specifice că definiția secundară a termenului „țigan” – și anume „sordid” – din dicționare este „peiorativă” sau „ofensatoare”, mai degrabă decât „metaforică”.

Sterilizare ilegală și termen-limită de prescriere pentru a cere despăgubiri

Cerere pendinte

Maděrová împotriva Republicii Cehe (nr. 32812/13)

Cerere comunicată guvernului ceh la 26 iunie 2015

Această cauză privește sterilizarea reclamantei în 1982 și cererea sa de despăgubire respinsă pe motiv de prescripție.

Curtea a comunicat cererea guvernului ceh și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție.

Insulte și amenințări verbale

R.B. împotriva Ungariei (nr. 64602/12)

12 aprilie 2016

Această cauză privea plângerea unei femei de origine romă potrivit căreia făcuse obiectul unor insulte și amenințări cu caracter rasist de către participanții la un marș împotriva romilor și autoritățile nu au anchetat aceste fapte.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, întrucât ancheta acuzațiilor reclamantei privind insultele motivate rasial nu a fost adecvată. A considerat, în special, că, având în vedere că insultele și faptele în cauză au avut loc în timpul unui marș împotriva romilor și au venit din partea unui membru al unui grup paramilitar de extremă dreaptă, autoritățile ar trebui să efectueze ancheta în acest context specific. Cu toate acestea, nu au luat toate măsurile rezonabile pentru a stabili rolul motivelor rasiste. Totodată, Curtea a declarat **inadmisibilă** plângerea în temeiul **art. 8** privind lipsa de acțiune a autorităților în cursul manifestației ca fiind vădit nefondată, concluzionând că nu a existat nicio reacție care să pară a fi un răspuns nerezonabil din partea poliției în ceea ce privește demonstrațiile. Curtea a declarat, de asemenea, **inadmisibilă** plângerea reclamantei în temeiul **art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, **considerat separat sau coroborat cu art. 14** (interzicerea discriminării) ca fiind vădit nefondată. Deși grupurile de dreapta fuseseră prezente în cartierul acesteia timp de mai multe zile, au fost monitorizate continuu de către poliție. Nu au avut loc confruntări fizice între locuitori de etnie romă și a manifestanților. Declarațiile și faptele unuia dintre demonstranți, deși clar discriminatorii și formulate în contextul unor marșuri cu conotații de intoleranță, nu au fost atât de grave încât să producă teama, angoasa sau sentimentele de inferioritate care erau necesare pentru ca o plângere să intre în domeniul de aplicare al art. 3.

Király și Dömötör împotriva Ungariei

17 ianuarie 2017

Această cauză privea o demonstrație împotriva romilor. Reclamantii – ambii de origine romă – susțin că poliția nu i-a protejat împotriva insultelor de natură rasistă la care au fost supuși în timpul demonstrației și nu a anchetat în mod adecvat acest incident.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. A considerat în special că anchetele autorităților maghiare cu privire la incident au fost limitate. Și anume, în ceea ce privește anchetele – privind discursurile ținute în timpul demonstrației – nu a luat în considerare contextul specific al insultelor și a doua – privind infracțiunile de violență împotriva unui grup – a fost lentă și s-a limitat doar la actele de violență fizică. Prin urmare, anchetele nu au stabilit natura adevărată și complexă a evenimentelor. Efectul cumulativ al acestor deficiențe a făcut ca o demonstrație în mod deschis rasistă, cu acte sporadice de violență, să rămână practic fără consecințe juridice. Într-adevăr, integritatea psihologică a reclamantilor nu a fost protejată efectiv împotriva a ceea ce a fost nici mai mult nici mai puțin decât o intimidare organizată a comunității rome, prin parade paramilitare, amenințări verbale și discursuri care promovau o politică de segregare rasială. Curtea era preocupată de faptul că această situație putea fi percepută de public ca legitimizare și/sau toleranță din partea statului în ceea ce privește un astfel de comportament.

Mod de viață, evacuări forțate și cazare alternativă

Buckley împotriva Regatului Unit

25 septembrie 1996

Reclamanta susținea că, întrucât a fost împiedicată să locuiască în rulote pe propriile terenuri cu familia sa și să aibă o viață nomadă, i-a fost încălcat și continua să-i fie încălcat dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului) din Convenție și că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării), **coroborat cu art. 8**. Curtea era convinsă că autoritățile au evaluat interesele concurente și au oferit motive relevante și suficiente pentru deciziile lor, și anume că măsurile au fost luate în aplicarea controalelor în materia siguranței rutiere, a protejării mediului înconjurător și a sănătății publice.

Chapman împotriva Regatului Unit, Coster împotriva Regatului Unit, Beard împotriva Regatului Unit, Lee împotriva Regatului Unit și Jane Smith împotriva Regatului Unit

18 ianuarie 2001 (Marea Cameră)

Reclamanții se plâneau în special că măsurile luate împotriva lor pentru a executa măsurile de amenajare în ceea ce privește terenurile pe care le ocupau în rulote au încălcat art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului) și art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție.

Curtea a hotărât că **nu au fost încălcat art. 8 și că nu a fost încălcat art. 14** din Convenție. A considerat în special că măsurile luate împotriva reclamanților erau „prevăzute de lege” și „urmăreau scopul legitim” al conservării mediului, terenurile în cauză fiind ocupate fără autorizație și, în unele cazuri, fiind situate într-o zonă peisagistică specială sau pe o „centură verde”. Curtea nu era convinsă că Regatul Unit (sau oricare alt stat contractant la Convenția europeană) avea obligația de a pune la dispoziția comunității rome un număr adecvat de amplasamente echipate corespunzător, art. 8 nerecunoscând dreptul de a primi un domiciliu.

Connors împotriva Regatului Unit

27 mai 2004

Această cauză privea evacuarea reclamantului și a familiei sale de către autoritatea locală din amplasamentul amenajat pentru țigani în Cottingley Springs, Leeds (Anglia), unde trăiau de aproximativ 13 ani, pe motiv că aveau un comportament necorespunzător și provocau neajunsuri considerabile în zonă.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului) din Convenție, constatând că procedura sumară de evacuare nu au fost însoțită de garanțiile procedurale necesare, adică de obligația de a justifica în mod corespunzător grava ingerință în drepturile acestuia. Curtea a observat în special că poziția vulnerabilă a țiganilor ca minoritate însemna că trebuia acordată o atenție specială nevoilor acestora și stilului lor diferit de viață, atât în cadrul legislativ relevant, cât și în pronunțarea unor decizii în anumite cazuri. În acest sens, Regatul Unit avea o obligație pozitivă de a facilita modul de viață țigănesc.

Yordanova și alții împotriva Bulgariei

24 aprilie 2012

Cauza privea planul autorităților bulgare de a-i evacua pe romii care locuiau într-o așezare situată pe un teren municipal dintr-o zonă a Sofiei numită Batalova Vodenitsa.

Curtea a hotărât că dacă **ordinul de evacuare ar fi executat, ar fi încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A considerat în special că ordinul de evacuare se bazase pe prevederile legii și fusese supus controlului în cadrul procedurii decizionale, deși niciuna din aceste măsuri nu impunea ca autoritățile să evalueze diferitele interese implicate.

Winterstein și alții împotriva Franței

17 octombrie 2013

Această cauză privea acțiunile introduse împotriva evacuării introduse de câteva familii de nomazi care locuiseră în același loc de mulți ani. Instanțele interne au emis ordine de evacuare a familiilor, sub sancțiunea unor amenzi, în caz de neconformare. Cu toate că deciziile nu au fost executate, multe dintre familii s-au mutat. Au fost oferite soluții alternative de cazare în locuințe sociale numai pentru patru familii; așa-zisele locuințe familiale unde urma să fie mutate celelalte familii nu au mai fost create. Reclamanții se plâneau în special că ordinul prin care se dispunea să elibereze terenul pe care îl ocupaseră timp de mai mulți ani constituia o încălcare a dreptului lor la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului) din Convenție. A observat în special că instanțele, deși au recunoscut lipsa caracterului urgent sau a unei tulburări manifest ilegale, nu luaseră în considerare perioada mare de timp de când se instalaseră reclamanții, tolerarea situației de către autoritățile municipale, dreptul la locuință, prevederile art. 3 și 8 din Convenție și jurisprudența Curții. Curtea a subliniat în acest sens că numeroase texte internaționale și ale Consiliului Europei subliniază necesitatea, în cazul evacuării forțate a romilor sau nomazilor, de a oferi persoanelor în cauză soluții alternative de cazare. Ar fi trebuit ca autoritățile naționale să țină seama de faptul că astfel de reclamanți aparțin unei minorități vulnerabile; această situație implica acordarea unei atenții speciale nevoilor celor în cauză și modului

lor diferit de viață atunci când se încerca identificarea unor soluții la ocuparea ilegală a unor terenuri sau când se decidea asupra oferirii unei posibile alternative de cazare³.

[Bačdonavicius și alții împotriva Rusiei](#)

11 octombrie 2016

Această cauză privea demolarea caselor și evacuarea forțată a persoanelor de origine romă care locuiau într-un sat din regiunea Kaliningrad. Reclamanții se plâneau în special că evacuarea și demolarea locuințelor lor le încălcaseră dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului. De asemenea, se plâneau de o încălcare a dreptului la respectarea bunurilor. În sfârșit, susțineau că interogatoriile la care au fost supuși unii dintre ei de către poliție au constituit un obstacol în calea exercitării dreptului lor la cerere individuală.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului) din Convenție, constatând că reclamanții nu au beneficiat, în cadrul procedurii privind demolarea locuințelor lor, de o examinare a proporționalității ingerinței, în conformitate cu cerințele art. 8, și că autoritățile naționale nu au avut consultări veritabile cu reclamanții despre eventualele posibilități de relocare, în funcție de nevoile lor, înainte de evacuarea lor forțată. Referitor la afirmațiile reclamanților legate de interesele patrimoniale cu privire la casele lor, Curtea a considerat că acestea nu fuseseră suficient calculate și stabilite pentru a constitui interese substanțiale și, prin urmare, „bunuri” în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Prin urmare, a declarat această parte a plângerii **inadmisibilă**. În continuare, în ceea ce privește distrugerea de bunuri mobile în timpul operațiunii de demolare a locuințelor, Curtea a observat că reclamanții nu au depus plângere și nici nu au solicitat despăgubiri în fața instanțelor naționale. În consecință, **a respins** această parte a plângerii pentru neepuizarea căilor de atac interne. În sfârșit, având în vedere dosarul cauzei, Curtea a hotărât că autoritățile ruse nu i-au împiedicat pe reclamanți să își exercite dreptul la o cerere individuală. În consecință, a hotărât că Rusia **și-a respectat obligațiile care îi reveneau în temeiul art. 34** (dreptul la o cerere individuală) din Convenție.

Cauze similare:

[Stenegry și Adam împotriva Franței](#)

22 mai 2007 (decizie privind inadmisibilitatea)

[Farkas și alții împotriva României](#)

17 iunie 2014 (decizie privind inadmisibilitatea)

[Cazacliu și alții împotriva României](#)

4 aprilie 2017 (decizie privind inadmisibilitatea)

[Dimitrova și alții împotriva Bulgariei](#)

11 iulie 2017 (decizie privind inadmisibilitatea)

[Aydarov și alții împotriva Bulgariei](#)

2 octombrie 2018 (decizie privind inadmisibilitatea)

Cereri pendinte

[Hirtu și alții împotriva Franței \(nr. 24720/13\)](#)

Cerere comunicată guvernului francez la 22 aprilie 2014

Această cauză privește evacuarea forțată, în aprilie 2013, a unei tabere neautorizate de romi români, în regiunea pariziană. Reclamanții se plâng în special de circumstanțele evacuării lor forțate de pe terenul pe care îl ocupau cu rulotele lor și de condițiile lor de viață ulterioare.

Curtea a comunicat cererea guvernului francez și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului) și art. 13 (interzicerea discriminării) din Convenție.

[Bekir și alții împotriva „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei” \(nr. 46889/16\)](#)

Cerere comunicată guvernului „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei” la 30 septembrie 2016

³ A se vedea, de asemenea, hotărârea privind reparația echitabilă în cauză pronunțată de Curte la 28 aprilie 2016.

Această cauză privește plângerile a aproximativ 50 de resortisanți macedoneni care aparțin grupului etnic rom, inclusiv copii, referitoare la demolarea locuințelor acestora.

Curtea a comunicat cererea guvernului „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei” și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului) art. 13 (interzicerea discriminării) și art. 35 (criterii de admisibilitate) din Convenție.

Memet și alții împotriva României (nr. 16401/16)

Cerere comunicată guvernului român la 8 martie 2017

Această cauză privește procedura de evacuare inițiată împotriva unor familii de romi.

Curtea a comunicat cererea guvernului român și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului), art. 13 (dreptul la un recurs efectiv), art. 14 (interzicerea discriminării) și art. 35 (criterii de admisibilitate) din Convenție.

Caldarar și alții împotriva Poloniei (nr. 6142/16)

Cerere comunicată guvernului polonez la 8 septembrie 2017

Această cauză privește plângerile a 5 familii de romi referitoare la demolarea caselor lor.

Curtea a comunicat cererea guvernului polonez și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului) art. 13 (dreptul la un recurs efectiv), art. 14 (interzicerea discriminării), art. 35 (criterii de admisibilitate) din Convenție și art. 1 (protecția proprietății) din Protocolul nr. 1 la Convenție.

Yuseinova și alții împotriva Bulgariei (nr. 30472/17)

Cerere comunicată guvernului bulgar la 9 ianuarie 2018

Această cauză privește procedura de evacuare inițiată împotriva unor familii de romi.

Curtea a comunicat cererea guvernului bulgar și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului) și art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție

Libertatea de exprimare (art. 10 din Convenție)

Le Pen împotriva Franței

28 februarie 2017 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză privea condamnările pronunțate de instanțele de judecată împotriva reclamantului pentru anumite comentarii făcute de acesta în septembrie 2012, în timpul Școlii de vară a Frontului Național, mișcare politică pe care acesta a fondat-o și al cărui președinte onorific este. Curtea a declarat plângerea reclamantului în temeiul art. 10 (libertatea de exprimare) din Convenție **inadmisibilă** ca fiind vădit nefondată, constatând în special că condamnarea acestuia pentru insultă publică adresată unui grup de persoane pe motiv că aparțin unei anumite comunități etnice se întemeia pe motive relevante și suficiente.

Libertatea de întrunire și de asociere (art. 11 din Convenție)

Mitinguri și demonstrații împotriva romilor

Vona împotriva Ungariei

9 iulie 2013

Această cauză privea dizolvarea unei asociații din cauza mitingurilor și demonstrațiilor împotriva romilor organizate de mișcarea sa.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 11** (libertatea de întrunire și de asociere) din Convenție. A reamintit, în special că, la fel ca în cazul partidelor politice, statul avea dreptul să adopte măsuri preventive pentru a proteja democrația împotriva asociațiilor, dacă o amenințare suficient de iminentă la adresa drepturilor altor persoane submina valorile fundamentale pe care se întemeia și funcționa o societate democratică. În această cauză, mișcarea creată de asociația reclamantă a generat

demonstrații care au transmis un mesaj de segregare rasială, care, amintind de mișcarea nazistă maghiară (Crucea cu Săgeți), avusese un efect de intimidare asupra minorității rome. Într-adevăr, astfel de marșuri paramilitare au depășit simpla exprimare a unei idei îngrijorătoare sau ofensatoare, care era protejată în temeiul Convenției, având în vedere prezența fizică a unui grup de amenințare organizat, format din activiști. Prin urmare, singura modalitate de a elimina eficient amenințarea pe care o reprezenta mișcarea a fost înlăturarea susținerii organizaționale oferite de asociație.

Ordin de interdicție privind desfășurarea unui târg țigănesc – rom

The Gypsy Council și alții împotriva Regatului Unit

14 mai 2002 (decizie privind inadmisibilitatea)

Prima și a doua reclamantă sunt organizații care reprezintă interesele comunității țigănești – rome, din care fac parte al treilea și al patrulea reclamant. Târgul de cai de la Horsmonden, eveniment cultural și social semnificativ în viața comunității țigănești – rome în Regatul Unit, a fost organizat în fiecare an pe terenul comunal din Horsmonden, în ultimii 50 de ani. În august 2000, Consiliul local a decis să emită un ordin de interdicție pe motivul că târgul risca să conducă la perturbări grave în viața comunității din vecinătatea zonei unde urma să aibă loc târgul. La 4 septembrie 2000, după ce a obținut aprobarea ministrului, Consiliul local a emis ordinul de interdicție. Fără a ține seama de ordinul de interdicție, poliția și-a dat acordul cu privire la desfășurarea unei mici parade, la 10 septembrie 2000, în Horsmonden.

Curtea a declarat în cererea **inadmisibilă** (vădit nefondată) în temeiul art. 11 din Convenție, constatând că, în circumstanțele cauzei, răspunsul autorităților fusese proporțional, păstrând un echilibru just între drepturile reclamantilor și cele ale comunității, în general. În ceea ce privește necesitatea măsurii, Curtea a observat în special că exercitarea dreptului la libertatea de întrunire nu este absolut și în cazul în care sunt implicate mari adunări cu impact asupra întregii comunități poate în mod legitim să fie luate în considerare. În cauza de față, târgul a luat amploare de-a lungul anilor și, în 2000, poliția a constatat că existau îngrijorări în ceea ce privește perturbarea vieții comunității locale, cauzate, printre altele, de volumul de vizitatori, parcare la întâmplare, aruncarea de gunoaie pe domeniul public, creșterea nivelului infracționalității și închiderea străzilor. În plus, autoritățile au pus la dispoziție un spațiu care se afla la aproximativ 30 de kilometri de Horsmonden, unde se putea întruni un număr mare de persoane fără a provoca perturbări. Mai mult, poliția a permis ca o mică procesiune să aibă loc în Horsmonden.

Protecția proprietății (art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție)

Demolări de case și evacuare forțată

Bacdonavicius și alții împotriva Rusiei

11 octombrie 2016

A se vedea mai sus, la „Dreptul la respectarea vieții private și de familie și a domiciliului”.

Refuzul de a recunoaște validitatea căsătoriei rome în vederea stabilirii dreptului la pensie de urmaș

Muñoz Díaz împotriva Spaniei

8 decembrie 2009

Reclamanta, resortisantă spaniolă aparținând comunității rome, se căsătorise în 1971 în conformitate cu ritualurile comunității rome. Soțul său, de asemenea resortisant spaniol și membru al comunității, a murit în 2000. Ulterior, reclamanta a solicitat pensie de urmaș, însă a fost refuzată. Reclamanta se plângea în special de refuzul autorităților de a-i acorda pensie de urmaș pe motiv că, în temeiul dreptului spaniol, căsătoria sa era lipsită de efecte civile.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 1** (protecția proprietății) din **Protocolul nr. 1**, constatând că a fost disproporționat ca statul spaniol, care îi acordase reclamantei și familiei acesteia o indemnizație socială și colectase contribuțiile de asigurări sociale ale soțului său timp de peste 19 ani, să refuze recunoașterea căsătoriei rome atunci când s-a pus în discuție acordarea unei pensii de urmaș, la moartea soțului său.

Dreptul la educație (art. 2 din Protocolul nr. 1)

Plasarea unor copii de etnie romă în școli „speciale”

D.H. și alții împotriva Republicii Cehe

13 noiembrie 2007 (Marea Cameră)

Această cauză privea 18 copii romi, toți resortisanți cehi, care au fost plasați în școli pentru copii cu nevoi speciale, inclusiv pentru cei cu handicap mintal sau social, din 1996 până în 1999. Reclamanții susțineau că exista un sistem pe două niveluri, în care segregarea copiilor romi în astfel de școli – în care se predă o programă simplificată – se făcea aproape automat.

Curtea a observat în special, că, la momentul faptelor, majoritatea copiilor din școlile speciale în Republica Cehă erau de origine romă. Copiii romi cu intelect mediu/peste medie erau adesea plasați în acele școli pe baza unor teste psihologice care nu erau adaptate persoanelor de aceea etnie. Curtea a concluzionat că legea în vigoare la vremea respectivă a avut un efect disproporționat negativ față de copiii romi, cu **încălcarea art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 2** (dreptul la educație) din Protocolul nr. 1 la Convenție.

Sampanis și alții împotriva Greciei

5 iunie 2008

Această cauză privea faptul că autoritățile nu au asigurat școlarizarea copiilor reclamanților în cursul anului școlar 2004-2005 și plasarea ulterioară a acestora în clase speciale, într-o anexă la clădirea principală a școlii primare din Aspropyrgos, măsură despre care reclamanții susțineau că avea legătură cu originea lor romă.

Curtea a observat că copiii romi nu au fost testați corespunzător nici inițial, pentru a vedea dacă era necesar să urmeze clase pregătitoare, nici ulterior, pentru a vedea dacă au progresat suficient pentru a se înscrie în clasele principale. A constatat o **încălcare a art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 2** (dreptul la educație) din Protocolul nr. 1 atât în ceea ce privește procedura de înscriere, cât și plasarea copiilor în clase speciale. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție, constatând că guvernul elen nu a prezentat probe cu privire la vreun cale recurs efectiv pe care reclamanții l-ar fi putut utiliza pentru a obține reparații pentru pretinsa încălcare a art. 14 din Convenție, coroborat cu art. 2 din Protocolul nr. 1.

Orsus și alții c. Croația

16 martie 2010 (Marea Cameră)

Această cauză privea 15 resortisanți croați de origine romă care se plâneau că fuseseră victime ale discriminării rasiale în timpul anilor de școală, în sensul că fuseseră segregati în clase alcătuite doar din elevi romi și, în consecință, au suferit în plan educațional, psihologic și emoțional.

Deși această cauză diferă de *D.H. și alții împotriva Republicii Cehe* (a se vedea supra), în sensul că nu exista o politică generală în ambele școli pentru plasarea automată a elevilor romi în clase separate, era bine cunoscut faptul că unele state europene aveau dificultăți mari în școlarizarea corespunzătoare a copiilor romi. În prezenta cauză, Curtea a observat că numai copiii romi au fost plasați în clase speciale la școlile respective. Guvernul croat a explicat separarea prin necunoașterea suficientă de către elevi a limbii croate; cu toate acestea, testele pentru stabilirea plasării lor în acele clase nu s-au axat în mod special pe competențele lingvistice, programa educațională predată ulterior nu s-a axat pe problemele lingvistice, iar progresul copiilor nu a fost monitorizat într-un mod clar. Prin urmare, plasarea reclamanților în clase alcătuite doar din elevi romi fusese nejustificată, cu **încălcarea art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 2** (dreptul la educație) din **Protocolul nr. 1**.

Horváth și Vadász împotriva Ungariei

9 noiembrie 2010 (decizie privind inadmisibilitatea)

Ambii reclamanți erau de origine romă. După ce au fost clasificați de un grup județean de experți ca suferind de întârziere mintală ușoară, care a fost confirmată de o a doua examinare în 2000, au fost plasați într-o clasă specială într-o școală locală, pe care au urmat-o din 1994 până în 2002. În fața Curții, aceștia se plâneau că plasarea lor într-o clasă specială a constituit o măsură discriminatorie cauzată de originea lor romă.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** pentru următoarele motive: reclamantii nu au făcut uz în Ungaria de o cale de recurs civilă în temeiul Legii învățământului public și, prin urmare, nu au epuizat căile de recurs interne, unul dintre criteriile de admisibilitate impuse de art. 35 din Convenție; o altă parte a cererii lor nu respecta regula de 6 luni impusă de art. 35 § 1 (criterii de admisibilitate) din Convenție; partea de cerere referitoare la acuzațiile de segregare sau discriminare din motive de rasă a fost, de asemenea, declarată inadmisibilă pentru neepuizarea căilor de recurs interne.

Sampani și alții împotriva Greciei

11 decembrie 2012

Această cauză privea educația școlară oferită copiilor romi în cadrul Școlii Primare nr. 12 din Aspropyrgos. Reclamantii erau 140 de resortisanți greci din 38 de familii, toate de origine romă, care locuiau la momentul faptelor pe zona rezidențială autorizată Psari, din vecinătatea Aspropyrgos. 98 dintre reclamantii erau copii cu vârste cuprinse între 5 ani și jumătate și 15 ani, iar 42 dintre aceștia erau părinții sau tutorii lor. Unii dintre aceștia erau reclamantii în cauza care a condus la pronunțarea hotărârii *Sampanis și alții împotriva Greciei* (a se vedea supra).

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 2** (dreptul la educație) din **Protocolul nr. 1**. Observând în special lipsa unei schimbări semnificative după hotărârea *Sampanis și alții împotriva Greciei* din 5 iunie 2008 (a se vedea supra), Curtea a constatat că statul elen nu ținuse seama de nevoile speciale ale copiilor romi din Psari în calitate de membri ai unui grup dezavantajat și că acțiunea petrecută între 2008 și 2010 la Școala Primară nr. 12 din Aspropyrgos, care era frecventată numai de copii romi, constituise o discriminare împotriva reclamantilor.

În temeiul **art. 46** (forța obligatorie și executarea hotărârilor) din Convenție, Curtea a recomandat ca aceia dintre reclamantii care erau încă la vârstă școlară să fie înscriși la altă școală de stat și cei care ajunseseră la vârsta majoratului să fie înscriși la „școli reprezentând a doua șansă la instruire” sau în instituții de învățământ pentru adulți înființate de Ministerul Educației în cadrul Programului de învățare continuă.

Horvath și Kiss împotriva Ungariei

29 ianuarie 2013

Această cauză privea plângerile a doi tineri de origine romă potrivit cărora instruirea lor în școli pentru persoane cu dizabilități mintale fusese rezultatul unei încadrări greșite și constituise o discriminare.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 2** (dreptul la educație) din **Protocolul nr. 1**. A subliniat în special că plasarea eronată a copiilor romi în școli speciale are o istorie îndelungată în Ungaria. Curtea a constatat că organizarea serviciilor educaționale oferite reclamantilor indica faptul că autoritățile nu ținuseră seama de nevoile lor speciale în calitate de membri ai unui grup dezavantajat. Prin urmare, reclamantii au fost izolați și au primit o educație care a făcut ca integrarea lor în populația majoritară să fie dificilă.

Lavida și alții împotriva Greciei

28 mai 2013

Această cauză privea educația oferită copiilor romi, care au fost forțați să frecventeze o școală primară ai cărei elevi erau doar copii romi.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 2** (dreptul la educație) din **Protocolul nr. 1**, constatând că natura continuă a acestei situații și refuzul statului de a lua măsuri împotriva segregării implicau discriminarea și o încălcare a dreptului la instruire.

A se vedea, de asemenea, recent:

Kósa împotriva Ungariei

21 noiembrie 2017 (decizie privind admisibilitatea)

Dreptul la alegeri libere (art. 3 din Protocolul nr. 1)

Interdicția adresată romilor de a candida în alegeri

Sejdić și Finci împotriva Bosniei și Herțegovinei

22 decembrie 2009 (Marea Cameră)

Reclamanții, primul de origine romă, iar cel de-al doilea evreu – susțineau că legislația din Bosnia îi împiedica să candideze pentru Președinție și Camera Popoarelor din Adunarea Parlamentară, din cauza originilor etnice ale acestora.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3** (dreptul la alegeri libere) din Protocolul nr. 1, și că **a fost încălcat art. 1** (interzicerea generală a discriminării) din **Protocolul nr. 12** la Convenție. A constatat că erau discriminatorii dispozițiile constituționale instituite prin Acordul de Pace de la Dayton⁴, potrivit cărora doar persoanele care își declarau apartenența în rândul bosniacilor, croaților sau sârbilor puteau candida la alegerile pentru președinția tripartită a statului și la Camera superioară a Adunării Parlamentare.

Libertatea de circulație (art. 2 din Protocolul nr. 4)

Balta împotriva Franței

16 ianuarie 2018 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză privea decizia luată de prefectul Seine-Saint-Denis de a trimite o somație reclamantului și altor ocupanți ai unor rulote parcate ilegal pe o alee din vecinătatea unui drum public din La Courneuve prin care le cerea să părăsească zona. Reclamantul s-a plâns de normele care reglementau evacuarea nomazilor.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă**. A reamintit în special că art. 2 (libertatea de circulație) din Protocolul nr. 4 este aplicabil doar unei persoane care se găsește legal pe teritoriul unui stat și a observat că reclamantul nu a prezentat nicio probă care să demonstreze că avea dreptul de a rămâne în Franța după expirarea termenului legal de 3 luni. A concluzionat că reclamantul nu putea așadar să invoce libertatea de circulație garantată de art. 2 din Protocolul nr. 4, ceea ce făcea ca art. 14 (interzicerea discriminării) să nu fie aplicabil, întrucât acel articol nu putea fi invocat decât coroborat cu alt articol din Convenție.

Cereri pendinte

[Dželadin împotriva „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei” și alte două cereri \(nr. 43440/15, 44027/16 și 16460/17\)](#)

Cerere comunicată guvernului „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei” la 22 septembrie 2017

Reclamanții, toți resortisanți macedoneni de origine romă, se plâng în special de incidentele în cursul cărora polițiștii de frontieră le-au interzis ieșirea din „Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei”.

Curtea a comunicat cererea guvernului „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei” și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 2 (libertatea de circulație) din Protocolul nr. 4 la Convenție, art. 1 (interzicerea generală a discriminării) din Protocolul nr. 12 la Convenție și art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție.

Interdicția expulzării colective a străinilor (art. 4 din Protocolul nr. 4)

Čonka împotriva Belgiei

5 februarie 2002

Reclamanții, resortisanți slovaci de origine romă, afirmau că au fugit din Slovacia, unde fuseseră victimele unor atacuri rasiste, poliția refuzând să intervină. Fuseseră arestați în vederea expulzării

⁴ La 14 decembrie 1995 a intrat în vigoare Acordul-cadru general pentru pace în Bosnia și Herțegovina („Acordul de pace de la Dayton”), care a pus capăt războiului din perioada 1992-1995, din Bosnia și Herțegovina.

după ce au fost citați să-și completeze cererile de azil. Reclamanții se plâneau în special cu privire la circumstanțele arestării și expulzării lor în Slovacia.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 4** (interzicerea expulzării colective a străinilor) din **Protocolul nr. 4** la Convenție, observând în special că procedura de expulzare nu oferise suficiente garanții care să demonstreze că situația personală a fiecăreia dintre persoanele în cauză a fost luată în considerare în mod real și individual. În opinia Curții, procedura urmată nu era de natură să înlăture orice îndoială că exista posibilitatea ca expulzarea să fi fost una colectivă, îndoială întărită de mai mulți factori: autoritățile politice dăduseră anterior instrucțiuni autorității competente pentru a pune în aplicare astfel de operațiuni; toți străinii în cauză au fost convocați la secția de poliție în același timp; ordinele de părăsire a teritoriului și de arestare care le-au fost comunicate erau redactate în termeni identici; străinilor le era foarte dificil să contacteze un avocat; procedura de azil nu se încheiase.

În această cauză Curtea a constatat, de asemenea, o încălcare a **art. 5 § 1** (dreptul la libertate și la siguranță) și a **art. 5 § 4** (dreptul de a intenta o acțiune prin care să fie examinată legalitatea detenției) din Convenție, și o **încălcare a art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție, **coroborat cu art. 4 din Protocolul nr. 4**. De asemenea, a hotărât că **nu a fost încălcat art. 5 § 2** (dreptul de a fi informat cu privire la motivele arestării) și că **nu a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv), **coroborat cu art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

Texte și documente

A se vedea, în special:

- Consiliul Europei – [pagina de internet](#) privind Romii și nomazii
 - [Manual de drept european privind nediscriminarea – ediția 2018](#), Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene/Consiliul Europei, 2018
-

Contact presă:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08